

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ให้กำเนิดชีวิต คือ การเคลื่อนไหว (The mother of life is movement) การเคลื่อนไหวทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ความเจริญเติบโตเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและสังคม (พงษ์ศักดิ์ พลพะวงศ์ 2527 : 28) นับตั้งแต่เริ่มลืมตามอง โลกมนุษย์ต้องต่อสู้กับทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวเองและแม้แต่กับตัวเองเพื่อความอยู่รอดของชีวิต (Survival) ไม่ว่าจะเป็นการต่อสู้กับธรรมชาติหรือภัยธรรมชาติ บางครั้งมนุษย์ก็ต้องต่อสู้กันเอง เพื่อสิทธิในการครอบครองเป็นเจ้าของ เพื่อเสรีภาพ เพื่อป้องกันตัวเองหรืออื่น ๆ ซึ่งในการต่อสู้ต้องใช้กำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิดเข้ามาเกี่ยวข้อง (จรรยา แก่นวงษ์ดำ 2530:7) กิจกรรมการออกกำลังกายจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์ ในอันที่จะต่อสู้เพื่อชีวิตที่มีคุณภาพ กล่าวคือจะต้องสามารถพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของร่างกายมนุษย์ให้อยู่ในระดับสูงสุดอีกด้วย (ประทุม ม่วงมี 2527:1)

จากการที่ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิวัฒนาการของมนุษย์เข้ามามีส่วนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการต่อสู้ การออกกำลังกายจึงได้แก่ เพื่อการล่าสัตว์มาเป็นอาหาร เพื่อการสงครามเพื่อการต่อสู้กับภยันตรายต่าง ๆ เพื่อให้มีความสุขสมบูรณ์มีชีวิตอย่างมีความสุขนั้น ทำให้มนุษย์ต้องคิดค้นทดลอง ดัดแปลงแก้ไข รูปแบบ กลยุทธ์ เทคนิควิธี ของกิจกรรมดังกล่าวให้เหมาะสมกับกาลสมัย วัฒนธรรมประเพณีและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดศิลปการต่อสู้ป้องกันตัวที่ใช้ได้ทั้งในยามสงครามและยามปราศจากสงคราม มีการฝึกต่อสู้ทั้งเพื่อป้องกันตนเองหรือทำร้ายผู้อื่น ทั้งในรูปแบบที่มีอาวุธและไม่มีอาวุธ ในยามสงบบ้านเมืองปราศจากศึกสงครามก็ได้มีการคิดค้นเกมการละเล่นต่าง ๆ เพื่อรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง พัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และนันทนาการ ของคนในชุมชนซึ่งแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและเชื้อชาติ ซึ่งศิลปการต่อสู้หรือเกมกีฬาต่าง ๆ ได้แก่ กังฟูของจีน ยูโด

คาราเต้ของญี่ปุ่น ฟุตบอลของอังกฤษ และบาสเกตบอลของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ในประเทศไทยนั้น ไม่ปรากฏข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าได้มีการเล่นกีฬามาแต่เมื่อใดเพราะไม่มีเอกสารหรือหลักฐานแน่นอน แต่จากหลักฐานในทางประวัติศาสตร์เชื่อกันว่ากษัตริย์ไทยและประชาชนชาวไทยรักการกีฬาแต่เดิม ในสมัยกรุงสุโขทัยสันนิษฐานว่าต้องมีการฝึกหัดกีฬาประเภทมวยไทย กระบี่กระบอง ซี่มา ล่าสัตว์ ซึ่งมีการฝึกหัดในราชสำนักและในหมู่ประชาชน โดยมีจะฝึกกันที่บ้านของครู อาจารย์ ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นยุคที่ศิลปการกีฬาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันล้วนแล้วแต่เป็นมรดกตกทอดมาจากยุคนี้ทั้งสิ้น มีการฝึกฝนทางด้านการกีฬาต่าง ๆ ในราชสำนักตลอดจนสำนักหรือคณะต่าง ๆ ในหมู่คณะของประชาชน (พงศัตถ์คดี พละพงษ์ 2527:123) สภาพะของบ้านเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นเนื่องจากมีระยะเวลาอันยาวนานถึง 417 ปี จึงมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย มีหลายสมัยที่เจริญรุ่งเรืองและหลายสมัยที่ไม่เจริญเท่าที่ควร ในสมัยที่บ้านเมืองสงบสุขก็ได้มีการละเล่นอันถือได้ว่าเป็นแบบฉบับของไทย ใช้เล่นในงานบวช วันตรุษสงกรานต์ เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง ตะกร้อ วิ่งเร็ว เป็นต้น เชื่อกันว่า มวยไทยและกระบี่กระบองนั้นเป็นกีฬาที่ให้คุณประโยชน์มากในด้านการสงคราม (พอง เกิดแก้ว 2526:33) ต่อมาการละเล่นต่าง ๆ ที่เล่นกันอยู่ในอยุธยาที่ขยายวงออกไปในบริเวณใกล้เคียง เช่น สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี เป็นต้น

จากคำกล่าวที่ว่า "ถ้าเราอยากรู้จักใคร ก็จงเล่นเกมกีฬากับเขา" นั้น เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างวัฒนธรรมและการเล่นกีฬา ซึ่งจะส่งผลไปถึงการสร้างทัศนคติ นิสัยและบุคลิกภาพ โดยมีค่านิยมทางสังคมและหน้าที่ของกลุ่มที่มีต่อสังคมเป็นตัวกำหนด (ปรีชา กลิ่นรัตน์ 2526:197) เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมทางพลศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังช่วย กระตุ้นความเจริญงอกงามทางด้านบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ให้เป็นที่ยอมรับในสังคมและเป็นผลพลอยได้ทางด้านอารมณ์และสุขภาพจิตอีกด้วย (พงษ์ศักดิ์ พละพงษ์ 2527:5)

การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยปัจจัยต่าง ๆ หลายประการซึ่งการคมนาคมและการติดต่อสื่อความคิดเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วมากเท่าใดความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม (Cultural interaction) ก็ยิ่งมีมากขึ้นและมีอิทธิพลสูงขึ้นความไม่แน่ใจในคุณธรรมและค่านิยมเดิมก็เกิดมีมากขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นแรง

กระตุ้นให้รัฐตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรม ระบบประเพณีอันดีของไทยที่ติดต่อกันเนื่องกันมาช้านาน โดยเฉพาะในความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระหว่างชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมิให้ถูกคุกคามและถูกทำลายไปจากผลกระทบของความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในสังคมที่เรียกว่า สังคมพลวัต (Dynamic Society) เช่น สังคมในปัจจุบัน โดยได้กำหนดเป็นนโยบายไว้ในหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 จุดมุ่งหมายข้อที่ 6 ซึ่งเน้นในเรื่องของการปลูกฝัง ความมีสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและปัญหาในการธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525:7) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่า การศึกษาในระดับมัธยมน่าจะเป็นเวลาที่เหมาะสม และได้ผลอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังความรู้สึกเรื่องชาติ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงภาวะทางจิตวิทยาของนักเรียนในชั้นมัธยมแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในช่วงชีวิตที่จะปลูกฝังความรู้สึก ในด้านความรักชาติและความรู้สึกในเรื่องของชาตินิยม เพราะนักเรียนในวัยนี้มีความนิยมชื่นชมในวีรบุรุษ (Hero worship) มีความพึงพอใจในการที่จะอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ อันทำให้สะดวกแก่การปลูกฝังความรู้สึกทั้งสองประการดังกล่าวแล้ว อุดมคติเช่นกล่าวนี้นี้ เมื่อได้รับการปลูกฝังอย่างจริงจังก็จะฝังลึกแน่นลงในจิตใจ และย่อมจะมีผลสืบเนื่องต่อไปถึงความรู้สึกนึกคิดในตอนเป็นผู้ใหญ่ (พนัส หัตถาคินทร์ 2528:106) เนื่องจากเด็กในวัยนี้คือ อนาคตในวันข้างหน้าของชาติ

เพื่อตอบสนองแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น และเป็นการธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้มีการบรรจุกีฬาไทยไว้ในหลักสูตรพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2525:165-166) โดยจัดไว้ทั้งในกลุ่มวิชาบังคับและกลุ่มวิชาเลือก รวมกัน 5 รายวิชา คือ

กลุ่มวิชาบังคับ

พ ๑๐๖ คาบสองมือ	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค ๑.5	หน่วยการเรียน
พ ๑๐๗ พลอง	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค ๑.5	หน่วยการเรียน
กลุ่มวิชาเลือก		
พ ๑๒๓ มวยไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียน
พ ๑๒๕ ง้าว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียน
พ ๑๓๑ ตะกร้อ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียน

ทั้งนี้โรงเรียนอาจนำวิชาในกลุ่มวิชาบังคับมาจัดเป็นวิชาเลือกได้ โดยจะต้องไม่เป็นรายวิชาที่เลือกเป็นวิชาแล้ว และจะต้องจัดสอนรายวิชาละ 2 คาบต่อสัปดาห์ ต่อภาค โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ส่วนการเขียนรหัสให้เปลี่ยนรหัสสองตัวแรกเป็น ๐1 เช่น พ ๐๑18 ว่ายน้ำ ถ้าเป็นวิชาเลือกให้เขียนเป็น พ ๐118 ว่ายน้ำ

เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหาร การศึกษา และนักพลศึกษาได้พยายามปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตร เนื้อหา วิชาและตัวครูผู้สอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อความสำเร็จ ในการเรียน อาทิเช่น นักเรียนมีความถนัดทางการเรียนสูง แต่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ปัญหาดังกล่าวมีนักการศึกษา และนักจิตวิทยาได้ทำการศึกษา พบว่า สัมฤทธิผลทางการเรียนนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก ได้แก่ เรื่องของแรงจูงใจ ความเอาใจใส่ นิสัยในการเรียน และทัศนคติที่มีต่อการเรียน สำหรับทัศนคตินั้นนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งต่อการเรียนวิชาพลศึกษา โดยเฉพาะกีฬาไทยซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ในอันที่จะดำรงไว้ สืบไป

ในความหมายของทัศนคตินักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายแตกต่างกัน พอสรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ สภาพความพร้อมทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลใด ในอันที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการแสดงท่าทีความรู้สึก ในรูปของพฤติกรรมอาจเป็นในทางสนับสนุน (Positive) หรือในทางต่อต้าน (Negative)

จากการศึกษาของนักการศึกษา ได้พบว่า ทัศนคติมีความสำคัญต่อการเรียน การสอน ดังเช่น การศึกษาของ ฮิลเดเรท (Hildreth 1966:124) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กฉลาดจำนวนหนึ่งไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เนื่องมาจากนิสัยในการเรียนไม่ดี ขาดความสนใจ และขาดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในเรื่องนี้ โฮล์ทแมน และคณะ (Holtman and other 1965:5) ได้ทำการศึกษาโดยสร้างเครื่องมือวัดนิสัย และทัศนคติในการเรียน จากการศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก (Positive) กับสัมฤทธิผลทางการเรียน กล่าวคือ หากนิสัยและทัศนคติในการเรียนที่ดี จะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนสูง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาเท่ากัน ถ้ามีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนต่างกัน จะมีสัมฤทธิผลทางการเรียนที่ต่างกันด้วย

ซาฟริต (Safrit 1973:190) กล่าวว่า ใครก็ตามที่มีทัศนคติในทางบวกต่อวิชาพลศึกษาก็จะมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เพราะว่าการมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็จะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น และเชื่อกันว่าการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพลศึกษาหรือกิจกรรมพลศึกษาก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าได้จัดโปรแกรมพลศึกษาที่ดีและน่าสนใจให้แก่ักเรียน

จะเห็นได้ว่าทัศนคติในการเรียนมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างมาก ทัศนคติที่เกิดในตัวนักเรียนอาจจะมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น หลักสูตร เนื้อหาวิชา ตัวครูผู้สอน วิธีการสอนของครู อุปกรณ์ สถานที่ ตลอดจนการเล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถ้าก่อให้เกิดทัศนคติในทางบวก (Positive) ย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจ ความเอาใจใส่ และความตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพในทางตรงกันข้ามหากก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบ (Negative) แล้ว ย่อมเป็นเหตุให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายหมดกำลังใจ ทำให้ผลการเรียนตกต่ำลงด้วย

เพื่อให้การเรียนการสอนกีฬาไทยบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงควรมีการสำรวจทัศนคติต่อกีฬาไทย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งพื้นที่ในอดีตเป็นเขตพระนครเก่า (กรุงศรีอยุธยา) ที่ได้มีการสู้รบต่อสู้กับข้าศึกและได้มีการละเล่นต่าง ๆ ในขณะที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะสงบปราศจากการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู ก็ได้เกิดกีฬาไทยอันได้แก่ กีฬากระบี่กระบอง กีฬามวยไทย แข่งเรือ ว่าว ตะกร้อ หมากกรุก ชักเย่อ (ไพบูลย์ ตันลาภ 2530 : 99-100) ซึ่งการละเล่นเหล่านี้ยังได้ถ่ายทอดสืบต่อมายังอนุชนรุ่นหลัง ทั้งนี้เพื่อทราบทิศทางของทัศนคติว่า มีลักษณะไปในทิศทางใด คือ ในทางบวกหรือในทางลบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อกีฬาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการสำรวจไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกีฬาไทย ที่จะช่วยกันชำระไว้ซึ่งเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ระหว่างกีฬาชนิดกระบี่กระบอง ชนิดมวยไทย และชนิดตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานการวิจัย

1. ทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ระหว่างนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกัน
3. ทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ระหว่างกีฬาชนิดกระบี่กระบอง ชนิดมวยไทยและชนิดตะกร้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทยทั้ง 3 ชนิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้แก่กีฬากระบี่กระบอง มวยไทย และตะกร้อ เท่านั้น
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2532 เฉพาะโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 28 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตจังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ชัยนาท อุทัยธานี และสระบุรี

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร ได้ตอบแบบสำรวจทัศนคติ ตามความรู้สึก
ความคิดเห็น ด้วยความจริงใจ และเชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติที่มีต่อกีฬาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาที่เกี่ยวกับกีฬาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของรัฐให้มากที่สุด
3. ผลการวิจัยนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนาหลักสูตรพลศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่เน้นในเรื่องเอกลักษณ์ของชาติ
4. เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ และส่งเสริมการเล่นกีฬาไทยให้ดำรงอยู่สืบไป

คำจำกัดความของการวิจัย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีการศึกษา 2532 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

กีฬาไทย หมายถึง กีฬาไทยที่บรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แยกตามกลุ่มกีฬาได้ 3 ชนิด คือ

1. กีฬาไทยชนิดกระบี่กระบอง ได้แก่ กีฬา

พ 006 ดาบสองมือ

พ 007 พลอง

พ 0125 ง้าว

2. กีฬาไทยชนิดมวยไทย ได้แก่ กีฬา

พ 0123 มวยไทย

3. กีฬาไทยชนิดตะกร้อ ได้แก่ กีฬา

พ 0131 ตะกร้อ

ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อม ความรู้สึกและความสนใจ ที่จะตอบสนองต่อสิ่งใด
สิ่งหนึ่ง หรือสภาพการณ์ใดๆ ในทางสนับสนุน (Positive) หรือต่อต้าน (Negative)
สิ่งนั้น ๆ หรือสภาพการณ์นั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย